

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ**

**В СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Рівень вищої освіти</b> | Перший (бакалаврський).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Мета й завдання</b>     | <p><b>Мета</b> засвоєння курсу полягає у формуванні вокально-методичної компетентності та виконавської майстерності вчителя музичного мистецтва для здійснення подальшої професійної діяльності в різних спеціалізованих закладах мистецької освіти.</p> <p><b>У результаті вивчення</b> дисципліни здобувачі повинні <b>знати:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– психолого-педагогічні аспекти виховного впливу вокального мистецтва на молодь, що навчається;</li> <li>– закони психолого-фізіологічного розвитку особистості;</li> <li>– методи педагогічної діагностики індивідуальних та вікових особливостей розвитку музичних здібностей і ціннісних орієнтацій учнів з метою їх урахування у процесі вокальної роботи;</li> <li>– сучасні систематизовані науково-теоретичні основи співацького голосутворення як біофізичного процесу;</li> <li>– Наукові засади розвитку музичного та вокального слуху, а також співацького дихання; фізіологічну та акустичну будову голосового апарату;</li> <li>– принципи і методи розвитку голосів за різними віковими періодами; вікові особливості розвитку дитячого голосу, гігієни, охорони та режиму голосу;</li> </ul> <p><b>прийоми розкриття та розвитку природних властивостей голосу;</b></p> <p><b>вміти:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– формувати виконавські навички, у тому числі й виконання пісень шкільного репертуару без супроводу та у власному супроводі</li> <li>– орієнтуватися на інтеграцію музично-педагогічної науки і вокально-виконавської практики, на самоосвіту з врахуванням історичного досвіду музично-педагогічних та вокально-методичних поглядів вітчизняних та зарубіжних педагогів-музикантів;</li> <li>– досліджувати питання про специфічні особливості вокального навчання, зокрема впровадження принципів: поступовості та послідовності, єдності емоційного та свідомого, художнього та технічного;</li> </ul> |

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                    | <p>формувати вокальний репертуар різного ступеню складності для учнів відповідно до вікових особливостей дитячих голосів (передмутаційний період розвитку дитячого голосу, період мутації, післямутаційний період);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– аналізувати проблемні ситуації у сфері співацької діяльності і способи їх вирішення;</li> <li>– розвивати та реалізувати свої педагогічні та вокально-методичні здібності, включаючи як їх перцептивні (розуміти та вивчати особистість учня), так і керівні компоненти (впливати не лише на поведінку суб'єктів навчального процесу, а й на мотиви, цілі їх світосприйняття та діяльності);</li> <li>– розвивати власну креативність у процесі творчого пошуку;</li> </ul> <p>– створювати сприятливу атмосферу міжособистісного та діалогового художнього спілкування у процесі вокальних занять;</p>                                                                                                                                                                                           |
| <b>Обсяг годин, кредитів ЄКТС</b>  | <p>120 години (4 кредити ЄКТС)</p> <p>Кількість аудиторних годин на тиждень: 3 (2 години лекцій/ 1 година семінарських)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Термін викладання (семестр)</b> | парний                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Короткий зміст</b>              | <p>Тема 1. Вступ. Процес становлення теоретичних засад світового вокального мистецтва. Понятійна основа вокальної педагогіки. Сольний спів і хорове виконавство.</p> <p>Тема 2. Будова голосового апарата. Повторення та систематизація понять. Наукові концепції діяльності голосового апарата у співі.</p> <p>Тема 3. Функції голосотвірної системи (вокальне дихання, звукоутворення, резонатори, акустика голосу). Комплексна робота організму співака – постава, режим, охорона (дитячого та юнацького) голосів.</p> <p>Тема 4. Спів як психофізіологічний процес. Роль центральної нервової системи у співі. Питання регістрової будови співочого голосу дітей та юнаків. Еволюція теорій.</p> <p>Тема 5. Діагностика співацького розвитку та визначення типу співацького голосу.</p> <p>Тема 6. Класифікація голосів. Характеристика разностатевих голосів в методичному аспекті. Вікові етапи розвитку голосу та вокальна робота з дітьми молодшого шкільного віку.</p> <p>Тема 7. Методи і прийоми роботи з голосами учнів середнього шкільного віку.</p> |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | <p>Тема 8. Методи і прийоми роботи з голосами учнів періоду юнацтва.</p> <p>Тема 9. Специфіка вокальної роботи з високими та низькими голосами різностатевих учнів. Роль волевого чинника в процесі навчання співу.</p> <p>Тема 10. Вокальна орфоєпія. Характерні недоліки співу і вади мовлення, їх виявлення та подолання в процесі роботи над голосом. Музичновокальний слух і відчуття у співі.</p> <p>Тема 11. Основи сучасного бельканто. Камерний жанр у вокальному виконавстві. Взаємозалежність та взаємозв'язок мистецтва сольного співу і хорової виконавської культури. Вокалотерапія і вплив різної музики на організм учнів.</p> <p>Тема 12. Основні вокальні жанри в сучасній музичній культурі. Естрадний та народний спів у вокальній практиці. Академічна постановка як основа для будь якого стилю вокального виконавства.</p> <p>Тема 13. Нетрадиційний підхід до формування техніки співу в сучасній методиці педагогів-новаторів. Вимоги часу до методики вокального виховання.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Перелік компетентностей</b> | <p><i>ЗК 1.</i> Здатність учитися, вдосконалювати власне навчання і виконання мистецьких творів, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок;</p> <p><i>ЗК 4.</i> Здатність до творчої діяльності (генерувати нові ідеї й вирішувати професійні проблеми), виявляти ініціативність, самостійність, оригінальність пізнавальної і навчально-професійної діяльності;</p> <p><i>ЗК 5.</i> Уміння аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати у процесі вирішення фахових завдань;</p> <p><i>ЗК 9.</i> Використання комп'ютерних та музично-інформаційних технологій;</p> <p><i>ЗК 10.</i> Здатність до дотримання санітарно-гігієнічних норм та безпеки праці на робочому місці.</p> <p><i>ФК 2.</i> Вільне використання музично-педагогічного тезаурусу на основі системи історико-теоретичних знань з музичної педагогіки, інформаційних технологій, сучасного музикознавства, технології виховної, організаційної, художньо-творчої роботи закладах загальної та позашкільної освіти;</p> <p><i>ФК 3.</i> Здатність працювати із своїми колегами, учнями, практикантами, стажистами, іншими колегами та партнерами в освіті, що включає в себе здатність аналізувати складні ситуації, які стосуються музичного навчання і музичного розвитку особистості;</p> |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | <p><i>ФК 4.</i> Здатність до виявлення емоційно-ціннісного ставлення до музичного мистецтва через художньо-педагогічні та музично-виконавську інтерпретації музичних творів;</p> <p><i>ФК 8.</i> Уміння застосовувати сучасні освітні технології, в тому числі і музично-інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в закладах середньої та позашкільної освіти;</p> <p><i>ФК 9.</i> Здатність створювати креативне освітнє середовище, що сприяє музичному розвитку та формуванню предметних компетентностей учнів різного шкільного віку;</p> <p><i>ФК 10.</i> Здатність до оволодіння вміннями творчої розробки, змістовного наповнення та оформлення позакласних та позашкільних музично-виховних заходів (лекції-концерти, концерти, музичні бесіди, конкурси, музичні квести тощо);</p> <p><i>ФК 12.</i> Здатність демонструвати у процесі музичної діяльності музично-виконавські навички поєднання інструментально-виконавських, вокально-хорових, диригентських, інтерпретаційних, артистичних умінь, виконавської надійності;</p> <p><i>ФК 13.</i> Здатність виявляти емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення й художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів музичного мистецтва;</p> <p><i>ФК 14.</i> Дотримання правил діалогічної взаємодії з колегами, учнями й вихованцями, їхніми батьками, уміння виховувати сумісність і згуртованість музичного колективу;</p> |
| <b>Результати навчання</b> | <p><i>ПРН 3</i> – застосовувати основні поняття сучасної музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, музикознавства, технологій музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності;</p> <p><i>ПРН 5</i> – володіти базовими знаннями в галузі музичного мистецтва, необхідними для освоєння загальнопрофесійних дисциплін, інтегрувати і розрізняти знання про зміст методичного інструментарію музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, пояснювати суть засобів і методів активізації музично-творчого розвитку учнів, виховання творчої особистості протягом життя;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p><i>ПРН 8</i> – уміти системно поєднувати у фаховій діяльності складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, керівництва музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність;</p> <p><i>ПРН 9</i> – володіти сукупністю гностичних, проєктувальних, комунікативних, організаторських умінь;</p> <p><i>ПРН 10</i> – демонструвати вміння застосовувати отримані знання при рішенні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних задач з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій;</p> <p><i>ПРН 11</i> - здійснювати педагогічну, музично-просвітницьку і організаційно-виховну функції, застосовувати навички публічної музично-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької діяльності, публічної етичної поведінки;</p> <p><i>ПРН 13</i> - використовувати різноманітні методи і форми навчання, прогресивні прийоми керівництва навчальною, суспільною, творчою діяльністю учнівських колективів;</p> <p><i>ПРН 16</i> – застосовувати методи діагностування досягнень учнів визначати ступінь і оцінювати глибину засвоєння навчального програмного матеріалу, прищеплювати учням навички самостійного опанування й поповнення знань, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення художньо обдарованих учнів;</p> <p><i>ПРН 18</i> - налагоджувати духовну спільність, співпереживання і співпрацю учнів і вихованців, ефективно працювати в мистецько-творчому учнівському та педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях;</p> <p><i>ПРН 20</i> – демонструвати високий рівень автономності вміння вчитися і вдосконалювати раніше набутої кваліфікації;</p> |
| <b>Система оцінювання</b> | <p>Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, оцінювання творчих робіт здобувачів.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                       |                                                                                                                                                                      |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Форми контролю</b> | залік                                                                                                                                                                |
| <b>Кафедра</b>        | Кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького. |